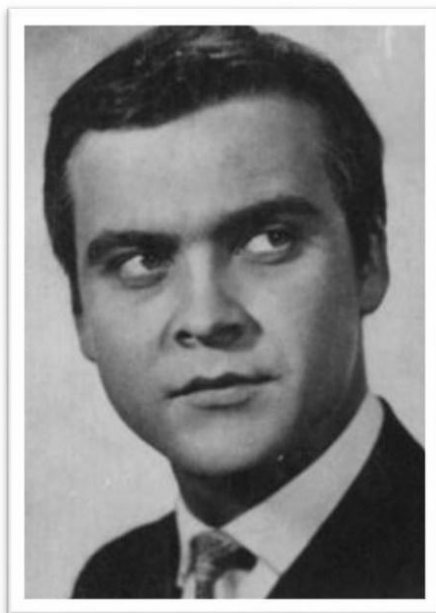

ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА
ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА
Бібліотека імені Віктора Некрасова

*Душа
українського
кіно*

(до 85-ї річниці від дня народження Івана Миколайчука)

біобібліографічний нарис

Київ, 2026

ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА

ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

Бібліотека імені Віктора Некрасова

Серія: Видатні митці України

Вип. 15

Душа українського кіно

*(до 85-ї річниці від дня народження
Івана Миколайчука)*

біобібліографічний нарис

Київ, 2026

Душа українського кіно : (до 85-ї річниці від дня народження Івана Миколайчука : біобібліогр. нарис / уклад. Тетяна Бондаренко ; ред. Олена Іоаніді ; відп. за вип. Ганна Брагарник ; ЦБС Поділ. р-ну, б-ка ім. Віктора Некрасова. – Київ, 2026. – 40 с. – (Видатні митці України ; вип. 15).

Біобібліографічний нарис, що є п'ятнадцятим випуском із серії «Видатні митці України», присвячений 85-річчю від дня народження видатного українського кіноактора, кінорежисера та сценариста, заслуженого артиста України Івана Васильовича Миколайчука.

До видання включено бібліографічні описи з електронного каталогу Публічної бібліотеки імені Лесі Українки міста Києва (<http://lucl.kiev.ua/>), Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого (<https://nlu.org.ua/>), а також використано ДБА бібліотеки імені Віктора Некрасова.

Всього подано **50** друкованих джерел інформації та **5** інтернет-джерел. Астериском (зірочкою *) позначені книги, що є у фондах бібліотек ЦБС Подільського району.

Видання адресовано усім, хто цікавиться історією українського кіно і творчістю Івана Миколайчука.

Відгуки, зауваження та пропозиції надсилайте за адресою:

вул. Ярославська, 32 / Волоська, 33, м. Київ, 04071

тел.: 425-05-37

e-mail: podil_nekrasov@ukr.net

Від укладача

Іван Миколайчук залишив глибокий слід у мистецтві та духовності України – 34 яскравих образи на екрані, 9 сценаріїв та 2 режисерські роботи. І це лише те, що йому вдалося втілити, долаючи цинічні заборони та перешкоди влади творити.

Його називали обличчям і душею українського поетичного кіно, аристократом духу, блискучим самородком. У 60–70-х роках ХХ століття він був кінозіркою, і майже жоден фільм того часу не обходився без його участі.

Миколайчук створив не тільки галерею яскравих кінообразів, а, що найважливіше, – сам став утіленням на кіноекрані не тільки архетипу Українця, а й архетипу української культури й навіть нації, став світовим невмирущим героєм українського кінематографа, який пробуджував національний дух. Він був особливий, народний, справжній, найкращий, а фільми з його участю склали іконостас українських фільмів, які пішли у віки.

Укладач: Тетяна Бондаренко

Редактор: Олена Іоаніді

Відповідальна за випуск: Ганна Брагарник

© Бібліотека імені Віктора Некрасова

Талановитий син Буковини

Юний Іван

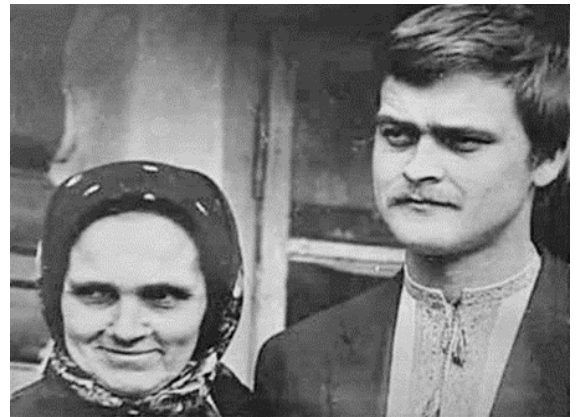
Іван Васильович Миколайчук народився 15 червня 1941 року у мальовничій місцевості на Буковині в маленькому селі Чорторії Чернівецької області в родині прохідника-залізничника. Він був четвертим сином з тринадцяти дітей у сім'ї Катерини і Василя Миколайчуків. Але до повноліття дожило всього десятеро дітей.

Уся родина мала нахил до творчості: наймолодша сестра, Іванка, зіграла головну роль у фільмі «Тронка» Артура Войтецького (1928–1993); Юрко знявся разом з Іваном у фільмі «Білий птах з чорною ознакою», виконавши роль наймолодшого з братів; середущий брат, Михайло, писав вірші, а сестра Марія вправно вишивала й в'язала. Її вишивки тепер прикрашають музей-садибу Івана Миколайчука. Більшість так і залишилися жити в рідному селі, працюючи хто будівельником, хто метеорологом.

Відмалку Іванко зростав допитливою дитиною, любив співати, грав на кількох музичних інструментах, але по-справжньому кохався на... скрипці. Влітку разом з іншими братами та сестрами Іван батькові допомагав наводити лад на залізниці: викладали вздовж колій біленькі камінчики, збирали сміття, пололи бур'яни. Вечорами купа дітей вшухала і, посідавши півколом, слухала вірші Тараса Шевченка, які вголос читала мати.

Середню освіту Іван отримував поетапно з 1948 по 1958 рр. Оскільки у рідному селі стояла тільки початкова школа, тож щодня належало чимчикувати за два-три кілометри до Брусницької семирічки. Закінчував навчання він у Вашківецькій середній школі.

У селі існувала своя театральна трупа, яка майже щомісяця ставила спектаклі. Грали всі: від тих, хто ледве спинався на ноги, до підтоптаних односельців. Але всі без винятку хотіли грати ролі молодих, вродливих, закоханих. Одного разу ледь не зірвалася постановка п'єси «Безталанна» за Старицьким, бо всі парубки навідріз відмовилися грати батька Софії, старого Івана. Виручив... дванадцятирічний Іван Миколайчук, якого намастили сажею, підмостили на плечі горб із соломи і випустили на сцену. З того моменту він став повноправним членом трупи і протягом наступних трьох років зіграв тридцять шість прем'єр.

Іван з матір'ю

В 14 років Іван вперше потрапив на кіносеанс. Фільм справив на нього незабутнє враження і у нього з'явилася заповітна мрія – присвятити своє життя кіномистецтву. Свій перший кіносценарій Миколайчук написав у 17 років – «Живий хрест у мертвій діброві», в основі якого лежала достовірна історія про сільських Ромео і Джульєтту.

Коли настала пора визначатися із професією, Іван жодної миті не сумнівався. Остаточо утвердила Миколайчука в рішенні... грузинська пісня «Суліко». Іван пас вівці, коли раптом почув цю мелодію із колгоспного репродуктора. Вона настільки вразила підлітка, що ледь не того ж дня він, потайки від батька утікає до Чернівців – із наміром «учитися на артиста».

Сходи до слави

В 1957 році Іван закінчив Чернівецьке музичне училище за спеціальністю – хормейстер художньої самодіяльності. Він не тільки гарно співав, а й грав на сопілці, роялі, цимбалах, скрипці, баяні, трубі та арфі, а в 1961-му – театр-студію при Чернівецькому музично-драматичному театрі ім. О. Кобилянської. На той час це був один із найкращих театрів України, яким керував Борис Борін (1899–1965). Великий вплив на Івана також справили

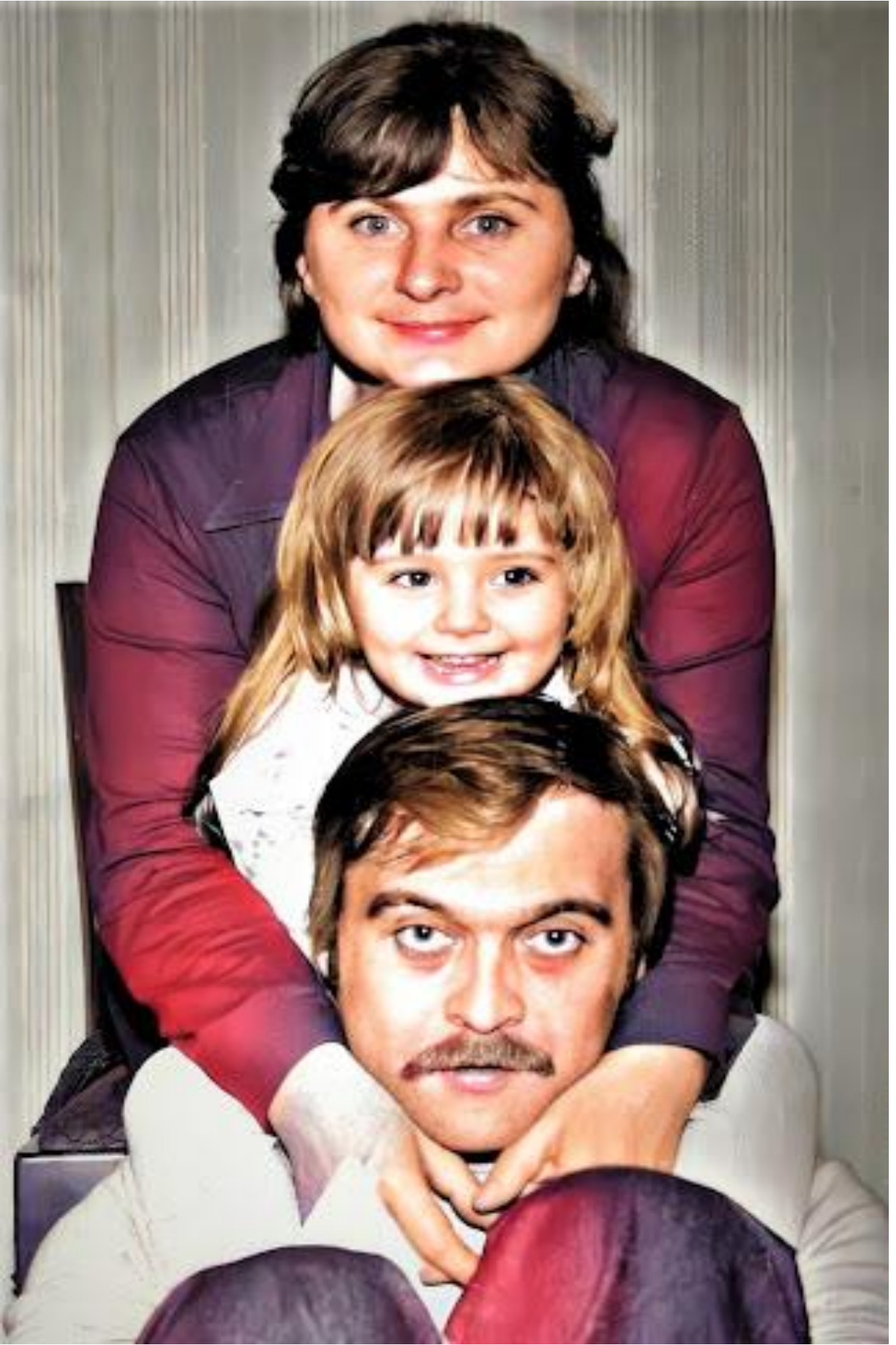

mykolajchuk.com.ua

Весільне фото

актор, народний артист України Петро Герасимович Міхневич (1901–1993) та його дружина, народна артистка України Галина Якушевич (1907–1983). Іван згадував, що саме роки навчання в театральній студії у нього прокинувся свідомий інтерес до кіно.

Під час навчання у студії Миколайчук познайомився, а у 1962 році одружився з колежанкою-актрисою Марією (Марічкою) Карп'юк (1941–2023), акторкою, кінознавицею, сценаристкою та відданою соратницею у творчості, з якою у злагоді актор прожив все своє життя. Їхня домівка в Києві стала своєрідним культурним осередком, куди приходили друзі, колеги, митці. Дітей у подружжя не було, проте вони виховували племінницю Марічки – Ярославу (доньку рідної сестри Марічки).

У 1963–1965 рр. Іван Миколайчук навчався на кіноакторському факультеті Київського інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого у творчій майстерні режисера Віктора Іларіоновича Івченка (1912–1972).

На кіноекрані Іван Миколайчук дебютував у стрічці Леоніда Осики «Двоє» 1962 року.

Роль, що стала легендою

Вже на самому початку творчої кар'єри доля посміхнулася Івану й подарувала головну роль у кінематографічному шедевірі «Тіні забутих предків» (1965). Цією картиною режисер Сергій Параджанов (1924–1990), художник Георгій Якутович (1930–2000) і оператор Юрій Ілленко (1936–2010) здійснили в українському кіно таку саму революцію, як режисери «нової хвилі» у французькому кіно. Це було новаторство в масштабах світового кінематографа: в кадрі звучала неповторна гуцульська говірка, кожен кадр став живою картиною незвичайної краси гуцульського краю.

Миколайчука запросили на кінопроби до фільму через повагу до його кіномайстра і педагога Ілленка, який порекомендував на головну роль свого талановитого учня. Іван, який прийшов на проби, вирішив для себе, що зіграє так, ніби всі члени знімальної групи, які перебували на майданчику, не просто байдужа втомлена публіка, а його вороги. І він має їм щось довести. А далі був захоплений вигук Параджанова, який побачив не просто молодого актора, а генія. *«Він зачарував нас. Юний, страшенно схвилюваний, він світився дивовижним світлом. Така чистота, така пристрасність, така емоційність вихлюпувалась з нього, що ми були приголомшені, забули, навіть про те, що вже затверджений інший актор»,* – згадував пізніше Параджанов.

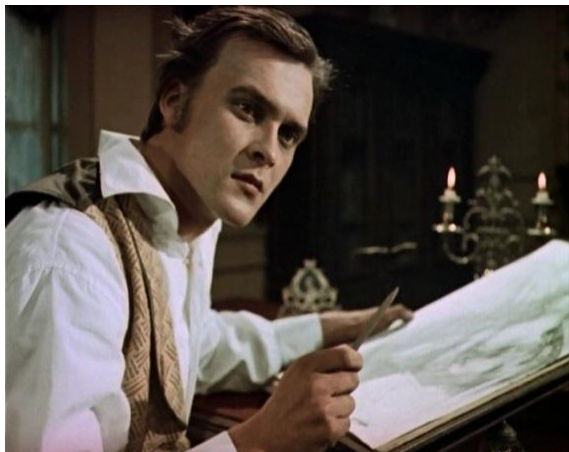

«Тіні забутих предків»

Картина отримала світове визнання, а сам Іван став справжньою зіркою. Його образ глибоко вразив глядачів своєю щирістю, емоційністю та містичним поєднанням людини й природи. Він не «грав» Івана Палійчука, а проживав його, привносячи в роль символізм, трагізм і щире народну духовність, що зробило стрічку шедевром світового кіно. Роль Івана Палійчука стала вершиною акторської майстерності, де Миколайчук відтворив духовну суть українського народу. Цей новаторський для свого часу фільм заклав основи українського поетичного кіно, а після акції проти арештів українських інтелектуалів став одним із головних символів дисидентського руху та боротьби українців з радянським режимом.

Фільм здобув 39 міжнародних нагород, 28 призів на кінофестивалях, з них 24 Гран-прі, у 21 країні та увійшов до Книги рекордів Гіннеса. Він також був визнаний однією з 20 найкращих картин світу. Звісно, всі учасники знімальної групи зробили свій внесок у цей успіх, але гра Івана вражала чи не найбільше.

«Я мушу зіграти Шевченка»

«Сон»

Органічність гри актора підсилювалась паралельними зйомками у фільмі «Сон» (1964), де Миколайчукові долею судилося зіграти молодого Тараса Шевченка. Ще навчаючись у Чернівцях, Іван не раз казав Марічці *«Я мушу за свій вік зіграти Шевченка»*.

У цьому фільмі зійшлися три таланти. Режисер Володимир Денисенко (1930–1984) проторював нові шляхи у способах оповіді, яких доти не було в українському кіно. Сценарист Дмитро Павличко (1929–2023), імовірно, випробовував прозорливість цензорів. А Іван Миколайчук лише починав відточувати свій акторський арсенал, який уже був на чудовому рівні.

Актор настільки глибоко втілювався в образ свого героя, що став на нього схожим. Це була справді його роль – і внутрішньо, і зовнішньо: у кожному своєму віці Миколайчук справді був подібний до Шевченка. Він глибоко відчував особистість Великого Кобзаря, тому надзвичайно об'ємно та виразно відтворив психологічну напругу, нестерпність життя генія, якому не дозволяли займатися улюбленою справою.

Фільм «Сон» входить до списку 100 найкращих фільмів в історії українського кіно. Стрічка змальовує внутрішній стан митця в ті дні, його спогади про роки, прожиті в кріпацтві, роздуми про вітчизну, народ і свободу.

Обличчя українського кіно

Далі Миколайчук знімався у фільмах «Перевірте свої годинники» (1964), «Гадюка» (1965), «Бур'ян» (1966) та інших. Однак жодна з ролей, зіграних за три роки після «Тіней», не задовольняла митця. Надія на щось близьке до бажаного з'явилася, коли режисер Леонід Осика (1940–2001) почав знімати фільм за новелами В. Стефаніка «Камінний хрест» (1968), у якому Миколайчукові випало грати одного з синів Івана Дідуха. За виконання цієї ролі актор був удостоєний звання заслуженого артиста УРСР.

«Камінний хрест»

Пізніше була роль поліцейя Романа у фільмі «Анничка» (1968), що не належить до прохідних у кіногалереї Івана Миколайчука. Саме ця, нібито негативна роль, зайвий раз засвідчила гуманістичний світогляд актора, надзвичайно потужну силу його таланту, здатного навіть у соціально затаврованому персонажеві свердлити цей світогляд через окремі, але важливі деталі: гуцульський розкішно оздоблений пояс поверх військової форми. А ще – гарна постава, проникливий погляд виразних очей, які виказували вразливу натуру, суперечливий характер, напружену внутрішню боротьбу.

«Анничка»

Під час зйомок фільму «Анничка» Іван Миколайчук пристрасно пояснював різницю між «націоналізмом» і «патріотизмом». За це на актора донесли «верхівці» і йому не раз доводилося пояснювати свою позицію у різних інстанціях. Арешт режисера Сергія Параджанова, заборона показу «Тіней забутих предків», вилучення Миколайчука з творчого процесу похитнуло кінокар'єру митця.

Того ж року вийшов фільм «Розвідники» (1968), на знімальному майданчику якого Миколайчук вперше зустрівся з популярним актором Леонідом Биковим (1928–1979). Дружні стосунки, що зав'язалися між двома талановитими особистостями, допомогли створити неповторну ігрову стихію як під час зйомок епізодів фільму, так і в перервах між ними. Їхня дружба – це приклад зв'язку двох геніїв, які служили українському мистецтву.

З Леонідом Биковим

У 1970 році Держкіно УРСР затвердило сценарій Івана Миколайчука та Юрія Іллєнка «Білий птах з чорною ознакою» і група виїхала на зйомки фільму до с. Розтоки, що на Буковині. Ідея «Білого птаха...» виникла в Миколайчука як ностальгія за «Тінями...». Актор прагнув повернутися в особливу атмосферу фольклорного, поетичного, асоціативного, живописного кіно.

В основі «Білого птаха...» лежить сумна притча. Лелека був колись людиною. Бог дав їй великий мішок і попросив віднести та кинути його в прірву, не зазираючи всередину. Однак ж допитливість перемогла – людина зазирнула, а там різне гаддя повзуче, вся нечисть світу. Чоловік кинув мішок у прірву. Але прорік Бог: *«Бути тобі птахом білим із чорною відзнакою. І будеш ти збирати різний бруд, поки не визбираєш»*. І з того часу ходить птах по болотах і визбирає різну нечисть...

Ця притча виводить локальну конкретну історію на вселенський рівень. Це і є одна з особливостей українського поетичного кіно. Воно звернене до універсальних категорій і промовляє універсальними поняттями людського буття.

У центрі розповіді кінострічки трагедія бідної української родини Дзвонарів, яка мешкає в Карпатах неподалік від румунського кордону у тяжкі часи війни та терору 1937–1947 рр. Четверо братів займаються важкою буденною господарською роботою і водночас грають у сільському ансамблі троїстих музик. Проте, боротьба між українцями-націоналістами та прибічниками радянської влади забирає одного учасника гурту за іншим: Петро приєднується до Червоної армії, Орест – до УПА, а Богдан лишається вдома. Однак, долі братів переплітаються не тільки в боротьбі, а і в коханні. Старші троє синів закохані у доньку місцевого священника Дану. Своє серце дівчина віддає Оресту, але заміж іде за Остапа – прийшлого росіянина.

«Білий птах з чорною ознакою»

У фільм автори «вклали» багато знакових символічних епізодів, філософських постулатів, національних кодових стверджень. До прикладу, блискучим є епізод про Леся Дзвонаря – контрабандиста. Він переправляє через кордон годинники. І в його будинку вже ціла добірка з них. Кожен з годинників показує різний час. А чому так, господар відповідає: *«Щоб не переплутати, коли влада міняється. Кожен раз, щоб стрілки не перекручувати. А так: одні – по-польськи, другі – по-німецьки, треті – по-московськи»*. І це, як образ самої України й українців, які роз'єднані, належать до різних держав, різних політичних систем, ідеологічних настанов, які зачасто різняться... І це біда, це трагедія для нації, яку фіксує картина.

Картина піднесла престиж кіностудії ім. О. Довженка та українського кінематографа загалом. Кінострічку беззастережно визнала зарубіжна аудиторія – фільм отримав найвищу нагороду на 8-му міжнародному кінофестивалі в Москві – гран-прі «Золота медаль». Зал аплодував стоячи, дякуючи за свято кіно, за триумф краси, народного мистецтва, елегантно підкреслені засобами кінематографа. Пізніше фільм здобув також різні міжнародні нагороди: премію «Срібні сирени» в Соренто, Італія; гран-прі «Золота пектораль шаха Ірану» МКФ в Тегерані; дипломи МКФ у Сан-Франциско, Белграді, Токіо, Сіднеї, Мельбурні та інші нагороди.

Відома українська кінознавчиня Лариса Брюховецька (1949), аналізуючи публікації іноземних видань, записала так: *«Білий птах...»* тогочасні зарубіжні критики порівнювали з майстерно виписаною фрескою, у якій є багаті, барвисті національні строї, архітектура, музика, танець, живопис, різьблення, народні пісні й поезія. Він зітканий з історичної правди і творчої фантазії, з любові й болю за українців, які на рідній землі були позбавлені безжурно-щасливого життя».

Режисерська та сценарна діяльність

З картини *«Білий птах...»* починається нова сторінка в творчості Івана Миколайчука – відтепер він ще й сценарист, активний учасник творення авторського, режисерського потрактування кінотвору. Так було, зокрема, у яскравому фільмі **«Пропала грамота»** (1972), де Миколайчук не тільки виконавець ролі козака Василя, а й фактично співрежисер. Сценарій *«Пропалої грамоти»*, написаної Іваном Драчем (1936–2018), передав дух старовини, її психологію та особливості тогочасної дійсності. Характерним для твору Миколи Гоголя є лукавий сміх, химерні видіння, коли реальність так і прагне вирватися за власні межі та стати вигадкою.

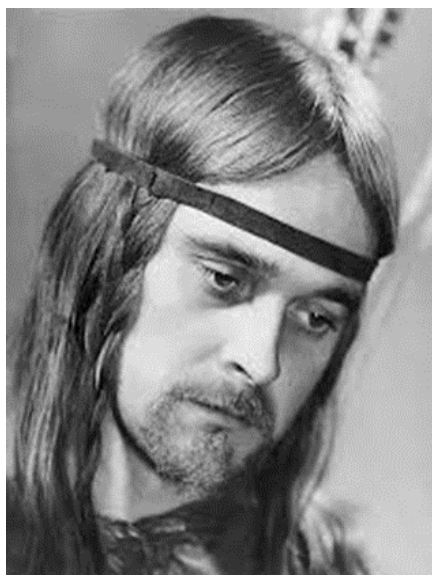
Василь з фільму «Пропала грамота»

Іван Миколайчук обожнював музику як квінтесенцію людського духу, тому працював і над музичним оформленням фільму: дав нове життя звучанню бандури, залучив до участі тріо *«Золоті ключі»* у складі Ніни Матвієнко (сопрано) (1947–2023), Марічки Миколайчук (мецо-сопрано), Валентини Ковальської (альт/мецо-сопрано) (1947), яке й супроводжувало піснями кінострічку.

Тріо «Золоті ключі»

Він сміливо відходив від традиційного кіно, надаючи перевагу поетичності та народності. Митець завжди шукав нові інтонації голосу музики, мови, щоб це вражало й хвилювало, адже саме народна пісня й танець давали великі можливості для самовираження.

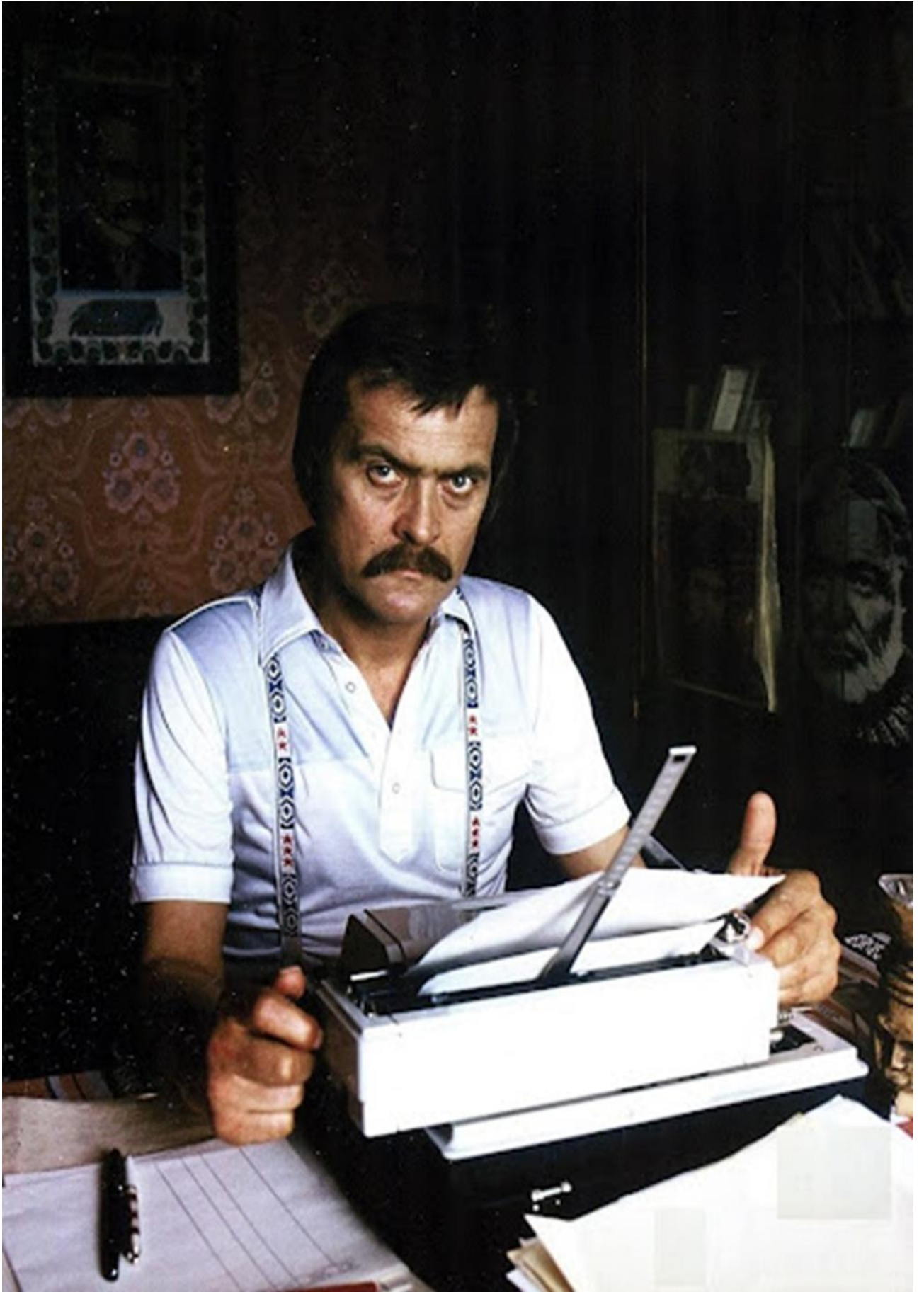

«Захар Беркут»

Іван Миколайчук зіграв роль Любомира у фільмі **«Захар Беркут»** 1971 року, режисованому Леонідом Осикою за повістю Івана Франка. Це була яскрава, хоча не головна, роль у знаковій історичній драмі, яка вважається одним з останніх творів «української поетичної школи».

Сценарій та пісні для стрічки написав Дмитро Павличко. Він запропонував зовсім інший початок і кінцівку історії, а також вписав нового колоритного персонажа спеціально для Івана Миколайчука.

Після виходу у 1972 році стрічку зустріли прихильно, але стримано.

Світло і тінь творчості: випробування та заборони

На жаль, творчу долю митця потьмарили адміністративні утиски щодо поетичного кіно, яке сприймалося як «націоналістичний ухил» в культурі, а насправді був виявом творчої свободи й національної своєрідності українців. Обстріл кінострічок цього напрямку почався з ініціативи московського критика і функціонера Держкіно СРСР Михайла Блеймана (1904–1973). Свою розлогу статтю «Архаїсти чи новатори? (1970) він спрямував проти українських і грузинських фільмів і трактував їхній стиль, як такий, що не відповідає вимогам сьогодення, методології радянського кіно. Офіційна влада відчула крамолу в красі, яка уособлювала українське народне мистецтво, багатство звичаїв, чистоту моралі й людської душі.

Ця стаття стала сигналом чиновникам до нищення досягнень українського кінематографа, брутальної розправи над талантами. Заборона поетичного кіно, натхненником якого був Іван Миколайчук, фактично була заборонаю самого Миколайчука – у творчому житті актора настала найчорніша смуга.

Ще більш ускладнилася ситуація після фільму «Білий птах з чорною ознакою», який був сприйнятий як мало не випад ворожих націоналістичних сил. Не раз акторові доводилося пояснювати свою позицію в різних інстанціях та «органах». Попри те, що Миколайчук відчував себе зацькованим з усіх боків, він належав до когорти тих, для кого потреба казати правду є дужчою за інстинкт самозбереження. Тому глибоко усвідомлюючи свою місію як актора і можливості впливу кіно на людську свідомість та людську душу, навіть у задушливих умовах переслідувань інакомислячих, Іван Миколайчук прагнув використати кожен нагоду, щоб творити – як актор, як сценарист, як режисер – нагадувати українцям про Україну. Через це його позбавляли можливості працювати і не допускали до екрана. Упродовж довгих п'яти років чиновницька рука, за вказівкою партійних «босів», викреслювала його прізвище зі складу всіх знімальних груп, хоча багато режисерів хотіли бачити відомого актора у своїх фільмах. На полицю поклали і фільм «Тіні забутих предків» Лише після краху радянської імперії вийшла на екрани кінострічка «Пропала грамота».

Й досі залишається загадкою, як у 1979 році Івану Миколайчуку вдалося втілити свою давню мрію – зняти фільм «**Вавилон XX**» за мотивами роману «Лебедина згряя» Василя Земляка (1923–1977), що пролунав, як вибух в українському кінематографі та успішно продовжив еволюцію поетичного кіно, засвідчивши його величезні можливості у творенні образу епохи, відображенні народного, національного світовідчуття.

Яскрава, наповнена фантастичними і водночас реальними образами, картина увібрала в себе все найкраще, що міг дати Миколайчук-сценарист, Миколайчук-режисер, і нарешті, Миколайчук-актор, продемонстрував своє вміння не лише відтворювати, а й творити дійсність у кіномистецтві. Саме тоді Іван Васильович уповні розкрився як надзвичайно самотня, талановита особистість, хоча й до цього ніхто не заперечував цих його якостей. Він продемонстрував своє вміння не лише відтворювати, а й творити дійсність у кіномистецтві.

Миколайчук зіграв роль сільського філософа Фабіана, який має три функції: він безпосередній співучасник подій, митець, котрий у нас на очах komponує притчі про свій народ, режисує життя і, нарешті, безсторонній спостерігач, що з веселою іронією позирає не лише на комічні, а й на трагічні сторони існування.

Фільм багатьох приголомшив, багатьом залишився незрозумілим, однак навколо нього не стихали бурхливі дискусії. Зрештою, такої оригінальної картини на кіностудії ім. О. Довженка не з'являлося дуже давно.

З яскравих акторських робіт Миколайчука цього періоду виділяють також ролі Гната в «Тривожному місяці вересні» (1977), дядька Лева та Лісовика у «Лісовій пісні. Мавці» (1982), Антона в «Поверненні Батерфляй» (1983), князя Володимира в «Легенді про княгиню Ольгу» (1983).

Іван Миколайчук довго виношував ідею сценарію народної притчі, почутої з вуст земляків-буковинців про Івана Калиту – героя легенд українського Закарпаття. Так у 1983 році були написані «Небилиці про Івана, знайдені в мальованій скрині», а в 1984 році режисер готувався до роботи над фільмом над цим сценарієм. Однак постановку «Небилиць...» було дозволено тільки восени 1986 року. На жаль, через важку хворобу Миколайчук розпочати зйомки уже не зміг.

Постійні потрясіння, заборони творчих задумів, «табу» на фільми зіграли не останню роль у розвитку хвороби митця (рак шлунку). Неповторна зірка життя Івана Васильовича тихо згасла 3 серпня 1987 року. Поховали актора на Байковому кладовищі в Києві. Шевченківську премію у 1988 році Іван Миколайчук отримав уже посмертно.

Недаремно кажуть: «Людина живе стільки, скільки її пам'ятають». Про життя і творчість актора було знято документальні фільми: «Іван Миколайчук. Книга життя», «Іван Миколайчук. Тризна», «Іван Миколайчук. Посвята» та інші.

Напис на могильному хресті

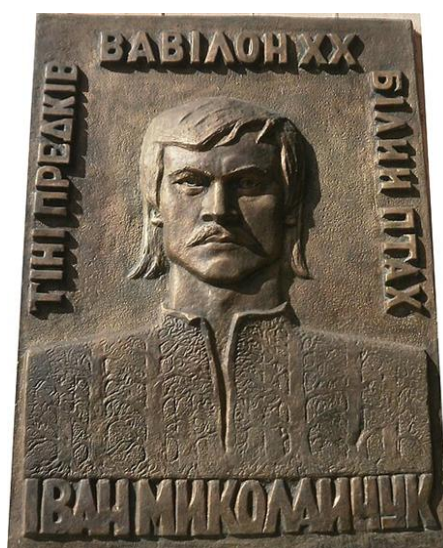
Могила Івана Миколайчука

Вшанування пам'яті митця

Його славним іменем названо вулиці в Києві, Івано-Франківську, Львові, Кіцмані та інших містах і селищах України. У Львові та Чернівцях ім'я великого українця у назвах кінотеатрів.

Багатоповерхівка на Серафимовича, 5 (столичні Березняки), в якому з 1971 по 1987 рр. жив актор і режисер та меморіальна дошка на честь митця. 19 лютого 2016 року вулиця була перейменована і нині носить ім'я Івана Миколайчука.

Меморіальна дошка на честь актора та режисера Івана Миколайчука. Встановлена на адміністративному корпусі кіностудії імені Олександра Довженка (Київ).

Меморіальна дошка на кінотеатрі ім. Т. Шевченка у м. Вижиця Чернівецької області

У 1991 році у Чорторії, в садибі Миколайчуків, було створено музей видатного актора. У 2006-му на подвір'ї було відтворено криницю та встановлено бюст Івана (фото).

Оригінальні речі родини Миколайчуків, що відображають побут тих часів, коли там жила велика родина, створюють неповторну атмосферу Іванової присутності, могутності та невмирущості його духу, енергетики його творчості.

На день народження митця у його рідному селі уже 20 років проводять етнофестиваль «На гостини до Івана», де можна переглянути кіношедеври митця просто неба.

Валентина Ковальська (в центрі) та Марія Миколайчук (справа), 2013 р.

Українська марка 2016 р. з портретом І. Миколайчука

Пам'ятна монета «Іван Миколайчук» номіналом 2 гривні випущена НБУ 15 червня 2016 року в серії «Видатні особистості України».

У 80-й день народження легендарного актора та режисера у Чернівцях відбулося велелюдне відкриття культурно-мистецького центру, названого його іменем.

Символом невмирущості духу Івана Миколайчука стали білі лебеді, що прилетіли на стави Чорторії після його смерті. З того часу вони стали тут постійними гостями. Люди називають їх Івановими.

Тож Іван продовжує жити...

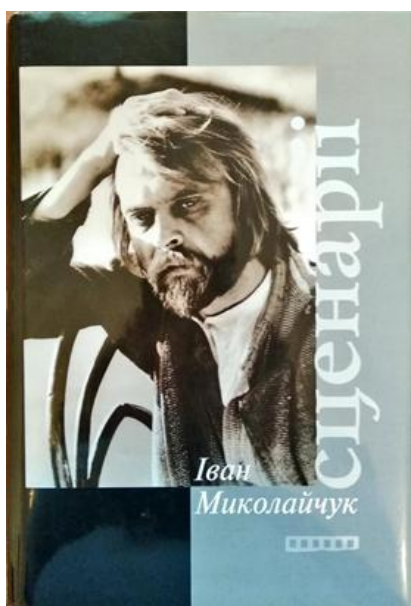
Детальніше у виданнях:

Книги Івана Миколайчука

***Миколайчук, І. Острів сліз** : сценарій / Іван Миколайчук, Еліані Сабате. – Київ : Редакція журналу «Кіно-Театр» : АРТ КНИГА, 2017. – 56 с. : фотоіл., портр.

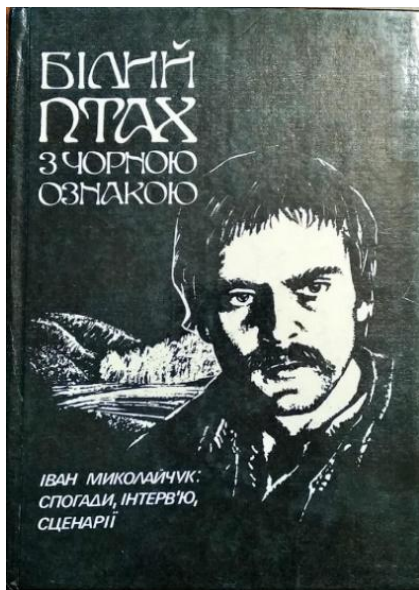
Українка Катерина Ясенчук емігрувала до США 1915 року, а 1983-го звістка про те, що через незнання англійської вона 55 років провела в психіатричній лікарні, з'явилась у повідомленнях інформаційних агентств. Французька Еліані Сабате вирішила поставити фільм про цю жінку і через посольство розшукала Івана Миколайчука, щоб разом із ним працювати над фільмом. Так з'явився сценарій «Острів сліз». Крім сценарію, проілюстрованого Єлизаветою Поповою, до книжки увійшла розповідь про перебування Івана Миколайчука та Еліані Сабате в Луцьку, а також стаття про те, як Іван Миколайчук втілював у своїй творчості тему людини, відірваної від рідної землі.

Миколайчук, І. Сценарії / Іван Миколайчук ; вступ. ст. Л. І. Брюховецької. – Київ : Міжнародний туризм, 2008. – 543 с. : іл., портр.

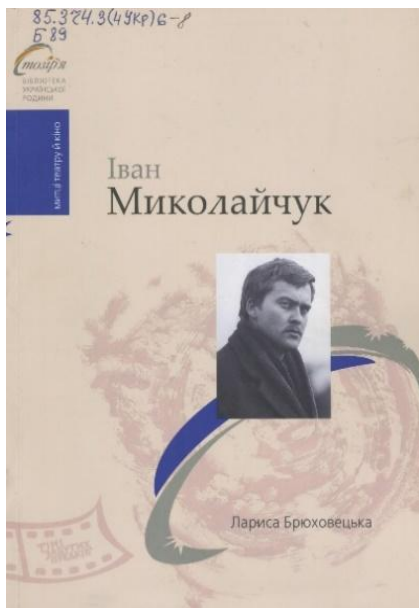
Сценарії: «Камінна душа»; «Білий птах з чорною ознакою»; «На поклони!»; «По цей бік ночі» ; «Відлюдько»; «Вавилон ХХ»; «Під сузір'ям Близнюків»; «Київська фантазія на тему дикої троянди – шипшини»; «Украдене щастя»; «Острів Сліз».

Про Миколайчука Івана Васильовича

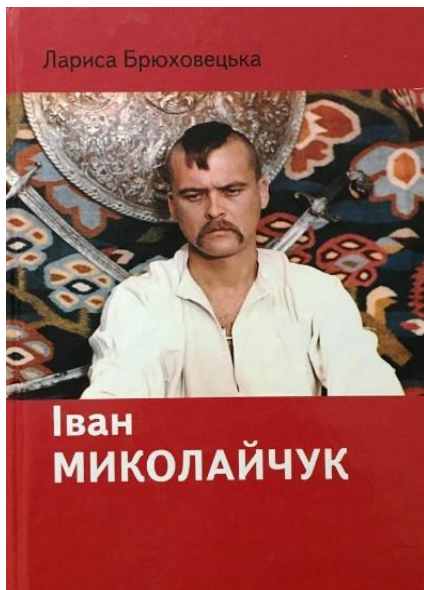
Білий птах з чорною ознакою : Іван Миколайчук : спогади, інтерв'ю, сценарії / упоряд. М. Є. Миколайчук ; худож. П. Д. Троцак. – Київ : Мистецтво, 1991. – 400 с. : фотоіл., портр.

Книжка присвячена творчості Івана Миколайчука – актора, режисера, сценариста. З його іменем пов'язаний успіх таких фільмів, як «Сон», «Тіні забутих предків», «Білий птах з чорною ознакою», «Камінний хрест», «Пропала грамота», «Захар Беркут» і, звичайно ж, «Вавилон ХХ» — перша режисерська робота Миколайчука. Книжка містить у собі краще з літературного доробку митця, спогади про нього провідних діячів літератури та мистецтва.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук : нарис / Лариса Брюховецька – Київ : ТОВ «Атлант ЮЕмСі», 2007 – 63 с.: іл. – (Бібліотека української родини «Стозір'я» : митці театру й кіно).

У нарисі подано документальний життєпис та творчий шлях видатного українського кіноактора, сценариста й режисера Івана Васильовича Миколайчука (1941–1987). Автор характеризує мистецький, національний та суспільний контекст його творчості, висвітлює його вершинні творчі здобутки, внесок у мистецтво «поетичного кіно», розкриває причини переслідувань тоталітарною владою. Перед читачем постає різнопланова особистість Івана Миколайчука, в якій поєднувалися емоційне багатство, невтомний творчий пошук й неповторна національна виразність характеру.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук / Лариса Брюховецька. – Київ : КМ Академія : Кіно-Театр, 2004. – 270 с. : портр., фотоіл. – (Бібліотека журналу «Кіно-Театр»).

Ця книжка – перший документальний життєпис українського кіноактора, сценариста і режисера Івана Миколайчука (1941–1987). У ній простежується його творчість у хронологічній послідовності, дається аналіз його акторських, сценарних та режисерських робіт. Джерелом для книжки стали свідчення преси, починаючи з 1964 року, спеціальна література, матеріали з Чернівецького краєзнавчого музею, друковані та усні розповіді й спогади людей, які з ним працювали, критичні статті та рецензії, а також дослідження творчості митця самого автора книги. Побудована за етапами його творчості й видами кінематографічної діяльності, та маючи інформативно-аналітичний характер, книжка подає велику кількість фактів, окреслює мистецький контекст, розкриває причини переслідувань митця владою, визначає його внесок в мистецтво кіно.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук як національний митець / Лариса Брюховецька. – Київ : Редакція журналу «Кіно-Театр» : Вид-во «7ВЦ», 2024. – 260 с. : іл. – (Кінематографічні студії ; вип. 16-й).

Ця книжка про одного з найяскравіших представників кіно шістдесятих – початку сімдесятих – виняткового часу, коли кіно в Україні здійснювалося як національно самобутнє мистецтво високої зображальної культури й повнокровних емоцій. Особистість Івана Миколайчука розкрито в контексті української культури 1964–1986 років, у тому числі через висловлювання самого митця. Окремий розділ присвячено його участі в європейському кіно і міжнародному резонансу творчості, подані факти заборони на професію уславленому акторові.

Брюховецька, Л. І. Поетична хвиля українського кіно / Л. І. Брюховецька. – Київ : Мистецтво, 1989. – 173 с. : іл.

Книжка розповідає про ще не висвітлений в літературі плідний напрям в українському кінематографі, який дістав назву поетичного кіно. Чому такою потужною виявилася ця поетична хвиля? Що її зумовило? Де витoki її? Відповіді на ці та інші запитання й шукає кінокритик Л. Брюховецька, розглядаючи у книжці українське кіно у його зв'язку з усім мистецьким надбанням народу. Автор розкриває значення фільмів «Тіні забутих предків»

С. Параджанова, «Камінний хрест» Л. Осики (де у головних ролях Іван Миколайчук), «Вечір на Івана Купала» Ю. Ілленка та інші в оновленні естетики кіномистецтва.

Лазарук, М. Чорторійські марева-видіння : романи в новелах / Мирослав Лазарук ; іл. Івана Остафійчука. – Чернівці : Друк-арт, 2019. – 208 с. : іл.

У книзі йдеться про зародження великих почуттів, неповторну любов Марічки та Івана Миколайчуків та про дружні відносини Івана з Володимиром Івасюком та інше.

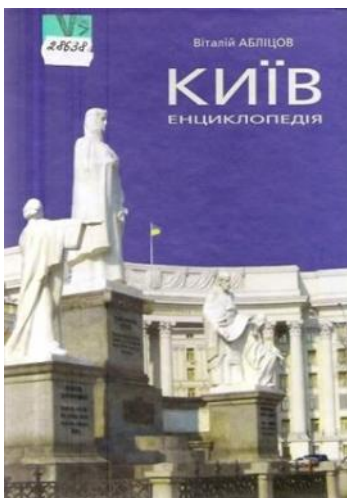
Іван Миколайчук : магія любові: фотоальбом / упоряд. М. Є. Миколайчук, підбір і підготов. текстів, редактив. Л. Брюховецька, відп. ред. : М. Гудзевата, Є. Будько – Київ : Ред. журн. «Міжнародний туризм», 2011. – 176 с.

Постать всесвітньо відомого українського актора, сценариста й кінорежисера Івана Миколайчука оповита легендами та романтичним ореолом. У цьому виданні вона оживає у світлинах, спогадах друзів, колег і соратників, а також рядках, написаних самим Іваном. Книжка-альбом представляє найбагатшу добірку фото незабутнього митця, котрий став символом цілого покоління. Навіть знавці українського кіно відкриють тут нові для себе сторони творчої особистості Миколайчука.

Тримбач, С. Іван Миколайчук. Містерії долі / Сергій Тримбач ; Національний університет «Києво-Могилянська академія», «Центр європейських гуманітарних досліджень; Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства. – 2-ге вид. – Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2023. – 368 с., 16 с. фотоіл., портр. – (Постаті культури).

Книга про життя і творчість актора, режисера, сценариста Івана Миколайчука. Його фільми і ролі значно пов'язують із традиціями українського міфопоетичного кіно, хоча насправді це явище є значно об'ємнішим. Воно пов'язане як з магією екранного мистецтва, так із містеріями самого життя. Уже в перших своїх ролях (фільми «Тіні забутих предків» та «Сон») актор сягнув світових вершин. Подальша доля була складнішою, однак завжди пов'язаною з історичними драмами народу та його культурою. Рання смерть митця увиразнила сюжет його долі, на берегах якої лишились невмирущі фільми і потужний авторський міф. Той самий міф, який і прагне розшифрувати автор книги.

***Абліцов, В. Миколайчук Іван / Віталій Абліцов //** Київ : енциклопедія. – Київ, 2016. – С. 137 : фото.

Про Миколайчука Івана Васильовича, видатного українського актора і кінорежисера.

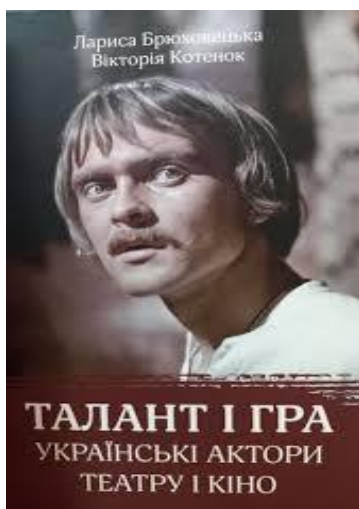
***Береза, Р. Іван Миколайчук / Роман Береза //** Духовна велич України. – Львів, 2023. – С. 384–403 : фото.

Про Івана Миколайчука, видатного українського кіноактора, кінорежисера, сценариста, письменника.

Богайчук, М. Миколайчук Іван Васильович / Микола Богайчук // Література і мистецтво Буковини в іменах : словник-довідник. – Чернівці, 2005. – С. 177–178.

Про знаменитого буковинця Івана Васильовича Миколайчука, видатного кіноактора, кінорежисера та сценариста, заслуженого артиста України.

***Брюховецька, Л. Іван Миколайчук : коли гра є самою правдою /** Лариса Брюховецька, Вікторія Котенок // Талант і гра : українські актори театру і кіно – Київ, 2020. – С. 110–130 : фотоіл.

Про відомого українського кіноактора, заслуженого артиста України Івана Миколайчука та його неперевершену гру.

***Він був душею поетичного кіно : творчість Івана Миколайчука – актора, сценариста, режисера //** Поетичне кіно : заборонена школа : збірник статей і матеріалів / авт. ідеї, упоряд. Л. Брюховецька – Київ, 2001. – С. 407–426 : фото.

Це фундаментальний збірник статей та матеріалів під редакцією Лариси Брюховецької, присвячений українському поетичному кіно 1960–70-х років, яке залишило яскравий слід в історії не тільки українського, а й кіно світового, вплинуло на кіно інших країн. Книга аналізує творчість митців, які зазнали цензури, розкриваючи унікальність цього стилю, що протистояв соцреалізму. Серед них – Іван Миколайчук, пам'яті якого і присвячена дана книга.

Воронина, Л. Білий птах повернувся додому : дитинство Івана Миколайчука / Леся Воронина // Леся Воронина про Брюса Лі, Махатму Ганді, Жорж Санд, Фридеріка Шопена, *Івана Миколайчука* : оповід. для мол. та серед. шк. віку. – Київ, 2016. – С. 104–125 : іл. – (Життя видатних дітей).

Про дитинство видатного буковинця, його родину та любов до рідного краю.

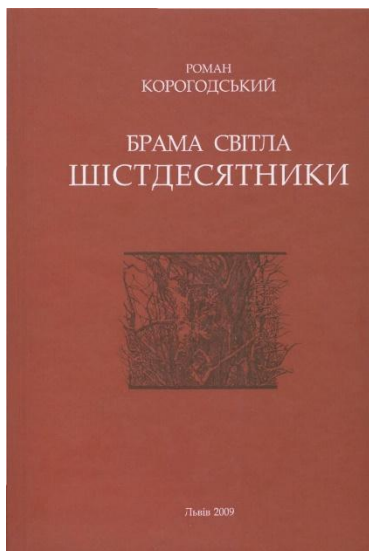
Гусар, Ю. Білий птах з доброю ознакою / Юрій Гусар // Зірки не гаснуть : худож.-публіц. розповіді про видатних митців Буковини, чії імена занесено на «Алею зірок» у Чернівцях. – Чернівці, 2003. – С. 36–40 : фото. – (Золоті імена Буковини).

Про знаменитого митця Буковини – Івана Васильовича Миколайчука, кіноактора та кінорежисера і сценариста, заслуженого артиста України.

***Капельгородська, Н. Миколайчук Іван Васильович /** Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько // Кіномистецтво України в біографіях : кіно-довідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько. – Київ, 2004. – С. 393.

Про Миколайчука Івана Васильовича, видатного українського кіноактора, кіносценариста і режисера, заслуженого артиста України.

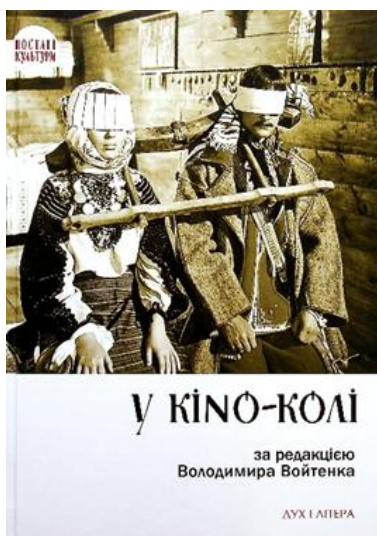
Корогодський, Р. Іван Миколайчук поза іконостасом / Р. Корогодський // Брама світла. Шістдесятники / Р. Корогодський ; упоряд. М. Коцюбинська, Н. Кучер, О. Сінченко. – Львів, 2009. – С. 620–625 : фото.

*Це спогади і роздуми про краєвих представників покоління 60–70-х років ХХ століття – про поетів, художників, кіномайстрів, літературознавців, врешті, політиків, на чийх плечах постав дисидентський рух і які творили ґрунт для нинішньої незалежності України. Серед персоналій – видатний кіноактор і кінорежисер, душа українського поетичного кіно **Іван Васильович Миколайчук**.*

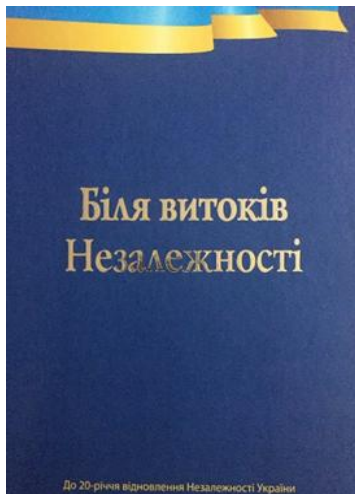
Іван Миколайчук (1941–1987) / уклад. Лариса Брюховецька // Фільм «Тіні забутих предків»: погляд через півстоліття. – Київ, 2018. – С. 15–16 : фото. – (Кінематографічні студії ; Дев'ятий випуск).

*Про **Івана Миколайчука** – виконавця головної ролі у фільмі «Тіні забутих предків», душу українського поетичного кіно.*

Іван Миколайчук // У КІНО-КОЛІ / за ред. Володимира Войтенка ; Національний університет «Києво-Могилянська академія» ; Центр європейських гуманітарних досліджень ; Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства. – 2-ге вид. – Київ, 2023. – С. 201–224 : фотоіл. – (Постаті культури).

*Про визначну постать української кінокультури – **Івана Миколайчука** від українського кінокритика та кінознавця Романа Корогодського, режисерів Романа Балаяна та Юрія Ілленка. З їхніх слів, перемог та сумнівів, із їхніх сподівань дізнаємося, що було, що є, а також очікує, і від чого ми стаємо краєцями.*

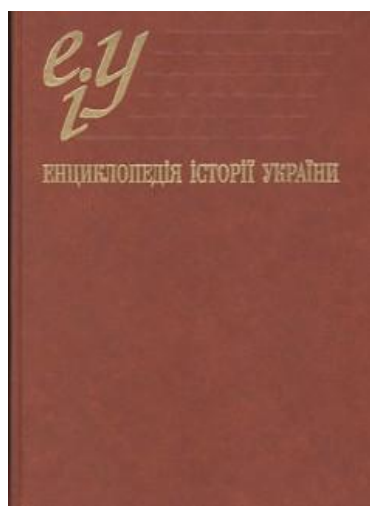

***Миколайчук І. В. (15. 06. 1941 – 03. 08. 1987) // Біля витоків Незалежності** : присвячується мільйонам українців, які були безневинно убієнними та поклали своє життя на вітар боротьби за Україну / упоряд., ред. М. Сидоржевський ; Молодіжний Рух Києва та ін. – Київ, 2011. – С. 266–278 : фото. – (До 20-річчя відновлення Незалежності України 24 серпня 1991 року).

Миколайчук Іван Васильович (15. 06. 1941 – 03. 08. 1987) // Мистецтво України : біогр. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1997. – С. 411.

Про Івана Васильовича Миколайчука, видатного кіноактора, кінорежисера та сценариста, заслуженого артиста України.

Миколайчук Іван Васильович // Енциклопедія історії України : у 10 т. – Т. 6 : Ла–Мі / редкол. В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. – Київ, 2009. – С. 656.

Про знаменитого українця Івана Васильовича Миколайчука, видатного кіноактора, кінорежисера та сценариста, заслуженого артиста України.

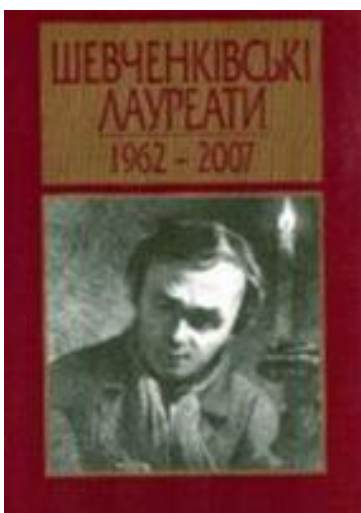
МИКОЛАЙЧУК Іван Васильович //
Енциклопедія сучасної України. – Т. 20 : Медична –
Мікоян / Національна академія наук України ; Наукове
товариство ім. Т. Шевченка ; Ін-т енциклопедичних
досліджень НАН України. – Київ, 2018. – С. 439–440 :
фото.

*Про Івана Васильовича Миколайчука,
видатного кіноактора, кінорежисера та сценариста,
заслуженого артиста України.*

Миколайчук Іван Васильович // Шевченківська
енциклопедія : у 6 т. – Т. 4 : М–Па / гол. ред.
М. Г. Жулинський ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка. –
Київ, 2013. – С. 205–206.

*Про видатного українського кіноактора,
кінорежисера, заслуженого артиста Івана
Васильовича Миколайчука.*

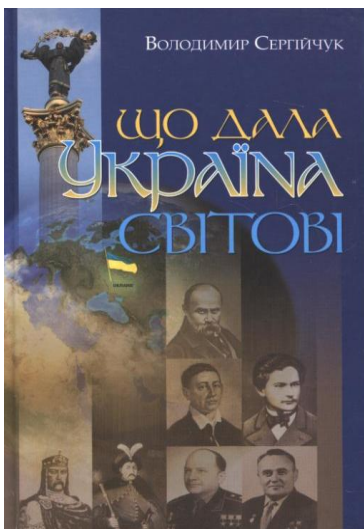
**Миколайчук Іван Васильович (15. 06. 1941–
03.08. 1987)** / авт.-упоряд. М. Г. Лабінський //
Шевченківські лауреати, 1962–2001 : енцикл. довід. –
Київ, 2001. – С. 347–349 : портр.

*Про шевченківського лауреата 1988 року
(посмертно) – Івана Васильовича Миколайчука,
видатного українського кіноактора, кінорежисера та
сценариста.*

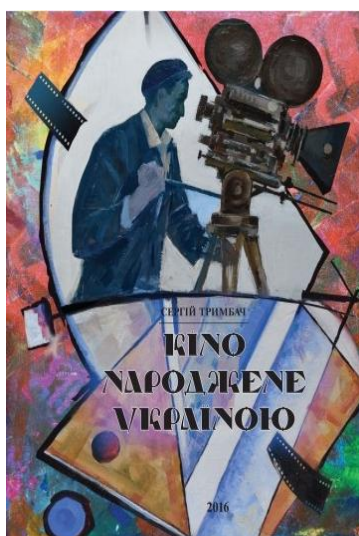
Ревенко, Н. Паралелі в творчості Івана Миколайчука та Еміра Кустуриці / Наталія Ревенко // Українське кіно від 1960-х до сьогодні : проблема виживання : зб. наук. ст. – Київ, 2010. – С. 90–103 : іл.

У статті зроблена спроба порівнявняти умови, в яких формувалися особистості та мистецьке бачення Миколайчука і Кустуриці, а також їхні роботи, знайти спільні риси у творчості обох митців: теми, ідеї, спосіб вираження їх на екрані.

***Сергійчук, В. Іван Миколайчук (15. 06. 1941–03. 08. 1987) / Володимир Сергійчук // Що дала Україна світові / Володимир Сергійчук. – 2-е вид., доп. – Київ, 2008. – С. 463 : фото.**

Про Івана Миколайчука, кіноактора, котрий створив такі глибокі національні образи на екрані, які залишаться назавжди класичними.

Тримбач, С. Іван Миколайчук / Сергій Тримбач // Кіно народжене Україною : ілюстрована історія : альбом антології українського кіно. – Київ, 2019. – С. 192, 193, 200, 201, 205, 206, 230, 252, 253, 254, 280, 281.

Про творчість Івана Миколайчука та його внесок в українське кіномистецтво.

Богуславська, А. Тисяча Іванових снопів / Анастасія Богуславська // Кіно-Театр. – 1999. – № 3. – С. 40 : фото.

Про документальний фільм кінорежисера А. Сирих «Іван Миколайчук. Посвята», присвячений видатному українському актору, режисеру, сценаристу.

Бохан, О. І. Душа українського поетичного кіно / О. І. Бохан // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2011. – №2. – С. 131–146. – Бібліогр.:142–146.

До 70-річчя від дня народження Івана Миколайчука.

Брюховецька, Л. «Бачу людину з твердою волею, з твердим внутрішнім переконанням» : Іван Миколайчук у ролі Тараса Шевченка / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2021. – № 2. – С. 2–3 : фото.

Про художній фільм «Сон», присвячений долі Т. Г. Шевченка, режисера і одного з авторів сценарію В. Денисенка. В ролі Т. Г. Шевченка - Іван Миколайчук.

Брюховецька, Л. Безсмертний дух народу : історія створення фільму «Вавилон ХХ» / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2011. – № 3. – С. 13–16 : іл.

Про історію створення фільму «Вавилон ХХ», в якому Іван Миколайчук виступив як режисер, актор, співавтор сценарію і упорядник музики.

Брюховецька, Л. Білий птах / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2006. – № 5 (67). – С. 24–25 : фото.

До 65-ї річниці від дня народження І. Миколайчука.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук і актуалізація українських етнічних кодів і символів / Лариса Брюховецька // Кіно-Театр. – 2011. – № 6. – С. 23–24 : іл.

Про творчість видатного українського кіноактора І. Миколайчука як носія кодів і символів українського етносу.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук і утвердження музичної структури фільму / Л. Брюховецька // Кіно-Театр. – 2021. – № 3. – С. 2 : фото.

Іван Миколайчук був музично обдарованою людиною, мав гарний голос, грав на багатьох музичних інструментах. І в своїх фільмах дуже дбайливо ставився до музичного супроводу.

Брюховецька, Л. Іван Миколайчук очима українських кінознавців / Лариса Брюховецька // Літературна Україна. – 2021. – 31 лип. (№ 15–16). – С. 21 : іл.

За відгуками: «Полум'яне серце і ніжна душа» -- «Способен на многое» -- «Знайти винного і покарати» -- «Треба грати різне» -- Ставлення (офіційне) до І. Миколайчука не було аж занадто приязним – «Нічого, давай із «Тінями» -- «Крок до втілення власного розуміння кіно».

Гармаш Ю. На гостини до Івана / Юрій Гармаш // Українська культура. – 2016. – № 3–4. – С. 44–45 : фото.

Фоторепортаж про етнографічний фестиваль «На гостини до Івана» з нагоди 70-ліття від дня народження славетного українського актора І. Миколайчука.

Дивнич, О. «Мій перший день» в Україні : невідомий Іван Миколайчук / Олександра Дивнич // Кіно-Театр. – 2013. – № 4. – С. 44–45 : фото.

Про кінотрилогію «Третя після Сонця» (1972 р.) болгарського кінорежисера Г. Стоянова. В завершальній частині кінотриптиха «Мій перший день» І. Миколайчук зіграв одну з головних ролей.

Іванишина, Л. Іван Миколайчук : незіграні ролі / Лариса Іванишина // Кіно-Театр. – 2020. – № 3. – С. 27–28 : фото.

Іванова, Г. Іван Миколайчук : «Щоб у нас кому-небудь щось довести, – треба померти» : 15 червня виповнюється 65 років від дня народження Івана Миколайчука (1941–1987), українського кіноактора, сценариста і режисера / Г. Іванова // Демократична Україна. – 2006. – 15 черв. (№ 107). – С. 9.

Канівець, І. Вітер кінозмін : фільми «Іван Миколайчук. Тризна», «Володимирський собор у Херсонесі» та «Гра долі» майстра сучасного українського кінематографа – серед знакових робіт / Іван Канівець // Україна молода. – 2021. – 6 серп. (№ 80). – С. 14 : фото.

Канівець, А. Іван Миколайчук – Борис Івченко : кінематографічне побратимство / Анастасія Канівець // Кіно-Театр. – 2021. – № 6. – С. 37–40 : фото.

Про співпрацю кінорежисера Б. Івченка і актора І. Миколайчука, який знімався у його фільмах «Анничка», «Марина», «Коли людина посміхнулась», «Пропала грамота», «Під сузір'ям Близнюків» та написав сценарій до фільму «Небилиці про Івана».

Краснодемський, В. Іван Миколайчук, якого ми досі не знали : 15 червня народився видатний кінематографіст / Володимир Краснодемський // Голос України. – 2020. – 13 черв. (№ 95). – С. 14 : фото.

У статті розповідається про українського кіноактора, кінорежисера, сценариста, лауреата Шевченківської премії 1988 (помертньо) Івана Васильовича Миколайчука. Митець, окрім багатьох інших талантів, був наділений талантом незрівняного оповідача. Саме цю грань його особистості й розкриває автор.

Лазарук, М. Двоє – на крутих віражах / Мирослав Лазарук // Березіль. – 2019. – № 1. – С. 89–11.

Подано уривок роману М. Лазарука «Чорторійські марева-видіння», який присвячений Іванові Миколайчуку. В уривку мова йде про дружбу двох великих українських митців – Івана Миколайчука та Володимира Івасюка.

Руданець, О. Іван Миколайчук : сценічне першопрочитання / Ольга Руданець // Кіно-Театр. – 2025. – № 2. – С. 43–45 : фото.

Про виставу «Чиста дошка» за мотивами нереалізованого сценарію І. Миколайчука «Tabula rasa / Чиста дошка» у Коломийському обласному українському драматичному театрі ім. І. Озаркевича. Режисерка та авторка інсценізації Л. Скрипка.

Тримбач, С. Іван Миколайчук і смерть : він полишив нас 32 роки тому / Сергій Тримбач // День. – 2019. – 6 серп. (№ 139). – С. 6–7 : фото.

Тримбач, С. Птахи білі, ознаки різні : нові версії життя і смерті легенд українського кіно і театру / Сергій Тримбач // День. – 2021. – 1–2 жовт. (№ 125–126). – С. 16–17 : фото.

Сценарист, кінокритик, письменник Сергій Тримбач розповів про видатних українських акторів Івана Миколайчука та Богдана Ступку, про яких написав книжки «Іван Миколайчук. Містерії долі» та «Богдан Ступка. Метаморфози».

Шекет, Ю. Іван Миколайчук : «Перемогти не світ, а себе» / Юлія Шекет // Личности. – 2019. – № 11. – С. 114–127 : фото.

Інтернет-ресурси:

Іонашку, Л. Дискусія, концерт і перегляд фільму «Вавилон ХХ» : як відбулося відкриття кіномистецького центру ім. І. Миколачука : репортаж [Електронний ресурс] / Ліліана Іонашку // Шпальта медіа : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Чернівці, 2021–2026. – Режим доступу: <https://shpalta.media/2021/06/16/diskusiya-koncert-i-pereglyad-filmu-vavilon-xx-yak-vidbulosya-vidkrittya-kino-mistECKogo-centru-im-i-mikolajchuka/>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 16. 06. 2021. – Дата перегляду : 15. 04. 2026.

Коваль, В. Іван Миколайчук [Електронний ресурс] / Вадим Коваль // ZNAKI : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2025–2026. – Режим доступу : <https://znaki.fm/uk/persons/ivan-mikolajchuk/> . – Назва з екрана. – Дата публікації : 05. 03. 2025. – Дата перегляду : 15. 04. 2026.

Іван Васильович Миколайчук [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрана. – День останньої правки : 10. 04. 2025. – Дата перегляду : 15. 04. 2026.

Тишкевич, М. Іван Миколайчук – душа українського кіно [Електронний ресурс] / Марися Тишкевич // Український інтерес : ГО : [сайт]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2016–2026. – Режим доступу : https://uain.press/blogs/ivan-mykolajchuk-dusha-ukrayinskogo-kina-1265225#google_vignette. – Назва з екрана. – Дата публікації : 15. 06. 2025. – Дата перегляду : 15. 04. 2026.

Тримбач, С. Тіні Івана Миколайчука [Електронний ресурс] / Сергій Тримбач // Локальна історія : [мультимедійна онлайн-платформа про минуле та сучасне України]. – Електрон. текст. дані. – Львів, 2020–2026. – Режим доступу : <https://localhistory.org.ua/texts/statti/tini-ivana-mikolaichuka/>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 14. 06. 2021. – Дата перегляду: 15. 04. 2026.

ЗМІСТ:

Від укладача	5
Талановитий син Буковини	6
Сходинки до слави	7
Роль, що стала легендою	9
«Я мушу зіграти Шевченка»	10
Обличчя українського кіно	11
Режисерська та сценарна діяльність	14
Світло і тінь творчості: випробування та заборони	16
Вшанування пам'яті митця	21
Детальніше у виданнях	25
Інтернет-ресурси	39
Зміст	40

